

RASSPECIFIK AVELSSTRATEGI FÖR OLD ENGLISH SHEEPDOG

Framtaget av Old English Sheepdog Sällskapet

Arbetsgrupp bestående av
Eva Johnsson - hälsa
Kristina Purens – exteriör

Helena Ekdahl/Yvonne Gustavsson
förberedande arbete

Lise-Lott Teir - historik

Bearbetat av
OESS styrelse

Innehållsförteckning:	Sid
Historik	3-4
Hälsa	5
Exteriör	6
Mentalitet	6
Rasstandard 1910	 7
Gällande rasstandard 1989	8
OESS´ nuvarande avelsrekommendationer	9
OESS´ nuvarande riktlinjer för valphänvisning	9
OESS avelspolicy	10
Rasanpassad avelsstrategi	11
Avslutning	12

Old English Sheepdog – historik

När vi ser på en Old English Sheepdog, OES, av idag, får vi aldrig glömma dess ursprung som arbetande hund. Vi måste tänka på och ära dess förfäder som arbetade hårt och ihärdigt för sitt dagliga bröd. Det är mycket viktigt att minnas att, även om dagens OES huvudsakligen lever sina liv som sällskapshundar, den har sina rötter i det tidiga medeltida agrarsamhällets behov.

Man kan till en början konstatera att fåraherdar runt om i världen har kommit fram till likartade slutsatser om vad som är en bra herdehund. Därför finns det, till det yttre, likartade hundar på många håll. Likartade behov skapade likartade hundar utan att dessa behövde vara det minsta släkt med varandra.

Tillgången till kraftiga, uthålliga, självständiga (intelligenta) och på egen hand arbetande hundar var viktig. Just en sådan hund är OES ! Ännu idag kan man se arvet från forntiden i våra hundars kynne.

TYPINDELNING OCH KARAKTÄRSDRAG HOS BOSKAPSHUNDAR - Tre geografiska grupper

Denna form av hundar uppstod naturligt genom ett speciellt arbetsbehov, men också för att uppfylla lokala områdets behov. De kan grovt indelas i tre grupper beroende på geografisk hemmahörighet:

1. Lokala öarna runt kusten hundar - t.ex. Sheltie
2. Bergs-, höglands- och hedhundar - t.ex. Collie, Border collie och Bearded collie.
3. Låglands-, myrmarks-, och flodlandskapshundar, t.ex. Heelers, OES

Rena raser i våra dagars mening var de inte. Fyra karaktäristiska egenskaper finns som binder samman gruppen. Det är mycket viktigt att även nutida uppfödare tar hänsyn till och respekterar de karaktärsdrag som här beskrivs.

1. SKALLET

Samtliga varianter hade ett mycket distinkt skall, vilket ansågs mycket viktigt för kommunikationen mellan hund och förare. Speciellt under förflyttning i skogsmark, bergsområden, under riktigt dåligt väder samt även nattetid.

En OES's skall kallas *pot cassé*, det ska ha en hård metallisk sprucken klang. Det skall låta som om hunden skällde i en sprucken kruka. Än idag är väl detta ett av rasens verkligt fina karaktärsdrag.

2. FÖTTER

För att klara det hårda slitaget under de långa marscherna på knaggliga grusvägar skulle fötterna vara riktigt kraftiga med tjocka trampdynor. Vidare skulle de vara ordentligt behårade både på foten och även mellan trampdynorna för att öka skyddet. De båda "Shaggy"-varianterna, som idag benämns OES och Bearded Collie, fyllde väl dessa krav.

OES har fortfarande sådana fötter.

3. RÖRELSER

Rörelserna är det allra främsta karaktärsdraget hos dessa hårt arbetande hundar. Marscher som tog flera månader i anspråk ställde höga prestationskrav på hundarna. Det gällde att ha ett sätt att röra sig på som var energibesparande.

Här kom förmågan att förflytta sig under en långsamt rullande passgång väl till hands. Det gällde att orka vara igång under dygnslånga förflyttningar innan man fick tid för vila. Hundarna fick inte stressa djuren genom sitt eget flängande hit och dit.

OES ansågs värdefulla just för sin förmåga att arbeta i ett lugnt och avspänt tempo, och att den aldrig lät sig själv eller djuren stressas i onödan ! Det är dock noterbart att de kan, vid behov, få upp en avsevärd hastighet i galopp eller till och med i en närmast flygande pass.

Tyvär ser man passen alltför sällan hos dagens individer. Den finns bevarad hos vissa OES men alltför många har mist den. Det är viktigt att uppfödarna tänker mer på rasens ursprung än på vad som ses som tjustigt i utställningsringarna, det funktionella kan aldrig vara fullt !

En hund som arbetar i ett högt rörelsetempo måste ha sitt huvud i ett sänkt läge. Även OES sänker huvudet när de rör sig fritt och i högt tempo.

4. PÄLS

Det sista av de fyra kännetecknen är den dubbla pälsen, bestående av en riklig och mjuk underull samt en strävare vattenavvisande täckhårskvalitet. Detta gäller för såväl korthårs som långhårsvarianterna. Något att hålla i minnet är att den tidens exemplar var betydligt mindre bepälsade. På gamla målningar och fotografier från sekelskiftet kan detta studeras fortfarande. Våra dagars "pälsmonster" skulle knappast fungera som aktiva arbetshundar utan en justering av pälsmängden.

När det är riktigt kallt och torrt, kan ullen pösa upp ungefär som en luftfylld fågelskrud, vilket ger ett varmt skyddande lager mot kylan. När det regnar eller snöar drar den ihop sig till ett tätt kropps nära, värmande lager.

Täckhåret, som är vattenavvisande, ser till att hunden hålls torr närmast huden. Under den varma årstiden klipptes hundarna samtidigt med fåren, men de som hade sin päls kvar klarade även detta hyggligt. En tjock päls kan också isolera mot värme.

Shag's (Old English Sheepdog)

Shags är grundformen för cur, drovers dog, bobtail fram till dagens Old English Sheepdog! Benämningen shags hänsyftar naturligtvis på den rikliga pälsen som de har begåvats med.

Förutom användningen som transportvallare var de mycket uppskattade som sk "stackyard dog". På alla gårdar, från små allmoge till stora lantgods, hade man ett område som kallades "stack yard" . Här bevarades årets skörd av spannmål, kreatursfoder, rotfrukter, frukt och grönsaker.

Till skydd av de här inhägnade områdena hade man hundar som gick fritt och fick härja bäst de ville. Mattjuvar var inte något ovanligt under tider med hungersnöd som då och då inträffade under århundradenas gång. Här uppskattades högt OES:ens reserverade och mycket vresiga attityd mot främlingar. De gick även lösa tillsammans med kreatur som betade vid gården.

Den som försökte stjäla ett får kunde få sig en obehaglig överraskning. Hundarna brukade jaga ifatt den flyende tjuven och slå omkull honom på marken. På samma sätt som man fällde får som inte ville hålla sig i flocken. Detta fenomen kan man se än idag hos våra OES när man leker med dem. Springer man inte undan så kan man lätt bli fälld genom en kroppstackling.

Rasens utveckling

Under 1800-talet försvann behovet av de stora tunga kroppsvallarna. Därmed var rasen i riskzonen för att försvinna helt och hållet. Att den överlevde och förädlades till en Old English Sheepdog, populär hos de övre samhällsklasserna, är nog ett typiskt utslag av den tidens nymornade vurm för det nationella. Rasen har med modern terminologi gjort en klassresa.

En pionjär inom rasen som inte ska glömmas är Mr Richard Lloyd Price. Han ägde storgodset Bala i norra Wales och var den som började anordna fårhundstävlingar på slutet av 1800-talet. Han var redan då välkänd som uppfödare av OES och som uppköpare av allt som liknade den gamla sortens "shaggy dogs". Hans uppfödning hittar man under prefixen "Sir" och "Dame" i äldre stamtavlor.

Alldeles lätt hade denna ny-gamla ras inte i början. De rasklubbar som fanns för fårhundar ville inte släppa in dem. De sågs fortfarande som byrackor. Därför fick de helt enkelt bilda en egen rasklubb.

År 1888 ska den allra första rasföreningen ha sett dagens ljus. Redan 1865 ska den första OES:en ha deltagit på en utställning i England. De hade inte någon egen klass utan gick i den allmänna fårhundsklassen. Först 1873 fick de en egen rasklass. Den första rasbeskrivningen skrevs 1885 och ca 20 år senare kan OES i stort sett haft det utseende den har idag.

I Sverige ställdes en OES ut för första gången i Malmö 1907 och första uppfödargruppen i Stockholm 1910.

I Sverige fanns OES sporadiskt under 1900-talets första hälft. Först på 1950-talet startade aveln med hundar som vi fortfarande kan se i stamtavlor långt tillbaka. Då importerade man hundar företrädesvis från Holland och England. Under 70- och 80-talet hade aveln sin storhetstid kvantitetsmässigt i Sverige. När kuperingsförbudet kom minskade aveln drastiskt. Trots det har vi kunnat ha en kvalitetsmässigt god OES vilket till stor del beror på att svenska uppfödare hela tiden har tagit in nya avelsdjur främst från England och USA. Idag registreras det 30-100 valpar/år i Sverige.

Dess roll som arbetande hund har alltmer försvunnit i sin ursprungliga form. De rena vallhundarna är få, men de finns! Tiden kan inte stå stilla så det är inte något att förvånas över. Dagens får- och boskapsskötsel är helt olik den som fanns under historisk tid.

OES har behållit den kraftiga, kvadratiske kroppformen och, i bästa fall, den typiska gångarten pass. Den största förändringen har nog dess temperament genomgått.

Vad kan man då idag använda sin OES till om man vill arbeta med den ?

Några exempel:

Mögel/röthund, räddningshund, sökhund och spårhund, eftersökshund vid jakt, social omvårdnadshund.

De flesta OES idag används enbart som sällskaps- och utställningshund.

Vi har dock i Sverige några OES med godkänt vallningsprov och många har provat vallning i OESS' regi och ett ganska stort antal hundar visade djurintresse.

Till vardags märker man att vallinstinkten finns kvar – en OES håller koll på sin flock vare sig den består av människor eller djur.

Old English Sheepdog – HÄLSA

En inventering har gjorts av veterinär Eva Jonsson. Uppskattning av populationens storlek och nyregistreringar har baserats på registreringsstatistik från SKK. Uppgifter om hälsostatus grundas på uppgifter från SKK samt försäkringsbolag. Databearbetning har skett med programmet Genetica.

En enkät om hälsa har sänts till kennlar och enskilda ägare och ett tillfredsställande antal svar har inkommit. Utvärderingen visar i stort samma resultat som tidigare inhämtade uppgifter. Positivt kan noteras att så gott som 100 % av uppgiftslämnarna säger sig vara nöjd med sitt val av ras.

Populationens storlek

Rasen hade under åren 1996-2001 90 kullar registrerade med totalt 446 individer. Den utnyttjade avelsbasen är 145 och den tillgängliga 91.

Detta innebär att dagens uppfödare har något begränsade möjligheter att bedriva avel inom ramen för den i Sverige befintliga populationen.

Inavelsgrad

Inavelsgraden under den senaste 10 års perioden ligger på ca 2% (range 0,38-5,2), vilket kan betraktas som acceptabelt med tanke på den tillgängliga avelsbasen.

Höftledsdysplasi

OES är ansluten till SKK´ hälsoprogram avseende höftledsdysplasi, HD. För OES krävs känt höftledsstatus för föräldraturen för att valpkullen ska registreras. Rasklubben kräver att bägge föräldrarna har normalt utvecklade höftleder (ua, A eller B) för att få valpförmedling.

Trots att avel på hund med fria höfter har skett under lång tid förefaller detta sakna effekt på andelen hundar med defekta höftleder. Någon trend till att andelen hundar med diagnosen grav dysplasi (grad III-IV eller E) minskar finns inte heller.

Ögon

Inom rasen förekommer främst Y-sutur katarakt men även partiell och cortical katarakt. Tidigare förekom total katarakt med mycket tidig debut men avelshygieniska åtgärder har gjort att detta är mycket sällsynt under senare år. Tre fall av PRA har konstaterats, det senaste för 10 år sedan varför PRA inte är att betrakta som något problem för OES.

Resultaten från ögonlysningarna visar inte på några problem av dignitet inom rasen. Viss försiktighet bör dock iaktas då ett stort antal av de ögonlysta hundarna består av valpar 6-8 veckor gamla.

Sjukdomsdisposition

Under rasens första decennier i Sverige uppvisade den ett panorama av ärftliga defekter bl a entropion, medfödd dövhet, rage, autoimmun trombocytopeni, leukemi, medfödda hjärtfel av olika genes, HD, total och partiell katarakt och gastroschises (ibland så gravt att större delen av tarmpaketet fanns i bråcket).

Numera är höftledsdysplasi och hjärtsjukdomar kraftigt överrepresenterade i veterinärvårds-statistiken. Ingen av dessa sjukdomar visar en vikande trend över åren, tvärtom förefaller fallen av cardiomyopati (hjärtfel) att öka.

Vidare ses att diagnosen atopi (allergi) ökar från år 1996 och även där är OES överrepresenterade jämfört med andra raser. Man kan också se i veterinärvårdsstatistiken att OES är överrepresenterade avseende gastroenterit (diarré och kräkningar).

Övriga defekter förekommer ännu i mindre omfattning men en aktiv information till uppfödare bör förmedlas där den nuvarande kunskapen om defekternas ärftlighet och påverkan på hundens livskvalitet tydliggörs.

OLD ENGLISH SHEEPDOG – EXTERIÖR

Historisk bakgrund, utveckling och målsättning

OES är verkligen en produkt av dess historiska användningsområde. För mycket länge sedan fanns på de brittiska öarna herdehundar som inte bara skulle valla boskap utan också skydda den mot rovdjur ute på hedarna.

Det behövdes ganska stora hundar med mycket stark benstomme och ett mycket brett och kraftigt bakställd för att kunna stå stadigt eller skjuta ifrån vid en rusch. Vidare var hårlaget med den tjocka underullen och det sträva täckhåret väsentligt för att skydda mot alla tänkbara väderlekstyper och mot rovdjurens bett. Huvudet måste vara av bra storlek med ett kraftigt nosparti med starka tänder, användbara vid kamp mot anfallare av boskapshjorden.

Kupering av svansar är inget nytt påfund, man vet att kupering förekom redan på 1600-talet, troligen ännu längre tillbaka. Det har definitivt inte med utseende och dagens hundutställningar att göra !

Den stora raggiga fårhunden var högt skattad av bönderna. Den användes till allt utom jakt. Jakten var förbehållen adeln/godsägarna. För att bönderna inte skulle lockas tjuvjaga med sina hundar infördes under tidigt 1600-tal skattebefrielse för hundar med kuperad svans, då kuperingen ansågs försvåra hundens jaktkapacitet. Det var då vi fick den svanslösa hunden – bobtail. (I Sverige infördes kuperingsförbud 1989.)

Rasen beskrevs redan då som överbyggd. Om den redan var det från början med det kraftiga bakstället eller om det berodde på att fårägarna ville ha en hund med ett annat rörelsemönster än fårens går inte att få belagt. Olika teorier finns.

Många hundar hade ett eller två blå ögon och just ett blått öga skattades högt då det ansågs skydda mot onda andar. Färgerna på den raggiga pälsen var från mörkt grått till ljust blått kombinerat med vitt. Många hundar var kraftigt gråmarkerade med vitt på bröst och hals och delvis vitt på huvud, ben och tassar.

Under 1900-talet blev OES en populär sällskaps- och utställningsras och med detta utsatt för en del modetrender.

Från 1950-talet och framåt blev helt vitfrontade hundar populära. Detta medförde att rasen tappade en del av den starka pigmentering som den skall ha. Även om vi idag inte på samma sätt strävar efter så mycket vitt finns problem med att få hundar med helt pigmenterade ögonkanter.

Målsättningen är att behålla OES:en med sin historiskt så intressanta exteriör, som den sedan många hundra år haft. Att sträva efter är då en kraftig kvadratisk byggd hund med en mycket stark benstomme. Huvudet med en bred skalle, väl uttalat stop och ett kraftigt tvärt avhugget nosparti som kröns av en sotsvart stor nostryffel.

Vidare en stark hals av god längd, utan att vara för lång, som går över i den mot många andra raser annorlunda överlinjen. OES skall vara överbyggd, dvs manken ligger lägre än länden. Detta skall inte fås fram genom att frambenen är korta eller att knävinkeln är mycket öppen utan åstadkommes genom att det breda bakstället börjar med ett ganska kort kors, fortsätter med ett lårben av normallängd och vidare med ett långt underben och en kort has.

Denna konstruktion ger den karakteristiska rullande gången. Idag, då OES har en svans – faktiskt en vacker sabelformad sådan – är det kanske lätt att se svansen och glömma den så betydelsefulla bakdelen.

Kronan på verket är den rikliga, raggiga pälsen.

OLD ENGLISH SHEEPDOG – MENTALITET

OES beskrevs som argsint, vresig, otillgänglig och självständig. Den var uthållig, kraftfull och utmärkt som transportvallare och som gårds- och boskapsvaktare.

Temperamentet är det som har genomgått den största förändringen i rasen.

Den är numera en godmodig, glad och vänlig hund utan att på minsta sätt förlora sin egen personlighet. Den älskar människor och, i allmänhet, andra hundar och övriga djur.

Förmågan till eget tänkande och tyckande är ett vanligt drag hos OES. Den är en mycket självständig, fantasifull, initiativrik, diskussionsvillig och positiv hund. En förvånansvärd "tjurskallighet" kan den dock visa när det inte passar – utan att för den skull visa tendens till dåligt humör.

Den som vill ha en hund som "lyder blint" bör nog avhålla sig från att skaffa en OES.

Aggressivitet anses idag som otypiskt för rasen. Det är oerhört viktigt att bibehålla den goda mentaliteten !

Rasstandard 1910 för Old English Sheepdog

Allmänt utseende: En kraftig, hopträngd alldeles likformigt byggd hund, hvarken hög eller lågbent, öfverallt rikt hårbeklädd. Under rörelse har den en fjädrande galopp, påminnande om björnens, samt en egendomligt dansande traf och skridt. Hans skall är ljudande, men har en anklang liknande den i en sprucken kruka. I hela taget en undersäsig, kraftig och duktig hund med förståndigt ansiktsuttryck men utan ringaste spår af Pudel- eller "Deerhounds"-karaktär.

Hufvudet nästan rätvinkligt, tämligen omfångsrikt med stor plats för hjärnan.

Nosen tämligen lång, kraftig, kantig och afstympad, med väl utpräglad pannafsats.

Näsan alltid svart, bred och rymlig.

Tänderna stora och kraftiga väl slutande och passande mot hvarandra.

Öronlapparna små, ligga tätt till hufvudet, klädda med medellångt hår.

Ögonen olika, allt efter färgen, dock gälla glasögon hos hafsgroönblå eller blå hundar som typiska.

Nacken måttligt lång, lätt och behagligt böjd, väl betäckt med hår.

Skulderbladen sneda och ligga vid spetsarna väl samman; hunden synes framtill lägre än bak (öfverbyggd).

Bålen tämligen kort och hopträngd, refbenen väl hvälfda, bröstkorpen djup och bred, ländtrakten mycket kraftig samt lätt hvälfd med bakdelen rund och muskulös, haslederna lågt ansatta.

Benen Frambenen alldeles raka med kraftiga kotor och välbehårade rundt om.

Fötterna små och runda, tårna väl hvälfda, sulorna tjocka och hårda.

Svansen Om hunden icke är född utan svans, måste den vid svansens stubbande lämnas kvar en stump på 4-5 centimeter.

Hårbeklädnaden mycket rik och af god hård beskaffenhet, icke mjuk, ej heller tofvig, men utan krusning med rikt vattentätt underhår, såvida det icke i följd af hårfällning eller annan orsak för tillfället fattas. Håret på låren tjockare, tätare och längre än på någon annan kroppsdel.

Färg. Hvarje skiftning af grått, gråblått, blått och dufgrått, med eller utan hvita fläckar; eller omvänt.

Skulderhöjd omkring 56 cm för hundar, en obetydlighet mindre för tikar.

Vikt 25 till 30 kilo.

Fel Mjukt och krusigt pudelhår; färgen svart och rödbrun eller strimmig.

... "Old English Bobtail", en ras, som en tid varit nästan förgäten i England, men på senare tid åter kommit på modet som sällskapshund, hvartill hans goda förstånd och lynne samt trefliga yttre göra honom särdeles lämplig. Rasen är väl värd att hit införas och torde särskildt lämpa sig för vårt ofta råa klimat.

Som förut nämndes har rasen mycket länge varit lämnad åt sitt öde och som först på senare tid börjat framdragas ur glömskan. Som brukshund, fårhund, lära många sätta denne hund framför Collie, enär den är hårdigare, men ändå fogligare och godmodigare, utan att vara mindre säker eller djärf. Den förekommer i renaste form i Suffolks mindre kultiverade distrikter.

Adolf Patrik Hamilton, Grefve, Hovjägmästare

Gällande rasstandard för Old English Sheepdog

Svenska Kennelklubben 1989-03-30

HEMLAND	England
BAKGRUND/ ÄNDAMÅL	<p>Old english sheepdog är en ras med mycket gamla anor. Rasen härstammar från de s k herdehundarna vilkas uppgift var att försvara boskapshjordarna mot två- och fyrbenta inkräktare.</p> <p>Från sydvästra England finns rasen beskriven sedan mer än 200 år. Den användes där dels att vakta boskap och dels att fösa får och nötboskap till marknaden. Herdarna önskade därför en stor och hårdför hund, kraftigt byggd och rörlig och därtill med ett skarpt temperament.</p> <p>Efterhand ändrades emellertid inriktningen på boskapsskötseln och rasen utvecklades till en iögonfallande sällskaps- och utställningshund. Den har emellertid fortfarande kvar sin vallningsinstrikt, som är djupt rotad hos rasen.</p> <p>Dess rullande gång och dess väldiga hårsvall är karakteristiskt för rasen, som numera är en godmodig vakt- och familjehund. Den kräver emellertid en omfattande och tålmodsprövande pälsvård.</p>
HELHETS- INTRYCK	<p>Old english sheepdog är en kraftfull, kvadratisk hund, som är mycket proportionerligt och sunt byggd. Den får absolut ej ge intryck av att vara högställd och gänglig. Pälsen skall vara riklig över hela kroppen. Old english sheepdog är en kraftig, muskulös, arbetsduglig hund med mycket intelligent uttryck.</p> <p>Hundens naturliga konturer får inte ändras på konstlad väg genom trimning eller klippning. Karakteristiskt är en mjuk resning av rygglinjen. Sedd ovanifrån är kroppen päronformad.</p> <p>I gång och trav karakteristiska, rullande rörelse. Skallet har en utpräglad kraftig klang. Old english sheepdog är en läraktig hund med jämnt temperament, djärv, trogen och pålitlig utan antydning till nervositet eller provocerad aggressivitet.</p>
HUVUD	Huvudet skall vara proportionerligt till hundens storlek, skallen skall vara rymlig, ganska kvadratisk, välutvecklade okbågar. Stopet väl markerat. Nospartiet kraftigt, kvadratisk och avhugget. Längden ungefär lika med hälften av huvudets totala längd. Nosspegeln skall vara stor och svart. Näsborrarna vida.
ÖGON	Ögonen skall sitta väl isär. Mörka ögon eller "wall eyes". Två blå ögon kan accepteras. Ljusa ögon är inte önskvärt. Pigmenterade ögonlocksränder är att föredra.
ÖRON	Öronen skall vara små och bäras tätt intill huvudet.
BETT	Saxbett, där övertänderna tätt överlappar undertänderna. Tångbett tolereras, men är inte önskvärt. Käkarna kraftiga med stora, starka och jämnt placerade tänder.
HALS	Halsen skall vara tämligen lång, stark och vackert välvd.
KROPP	Kroppen skall vara ganska kort och kompakt med väl välvda revben och djup, rymlig bröstorg.
FRAM-och BAKBEN	Frambenen skall vara absolut raka, ha kraftig benstomme och bära upp kroppen väl. Skuldrorna skall vara väl tillbakalagda, närmare varandra vid manken än vid skulderbladsspetsen. Armbågarna skall ligga tätt intill kroppen. Tunga skuldror är inte önskvärt. Manken lägre än ländpartiet. Ländpartiet skall vara kraftigt, brett och mjukt välvt, lårbakpartiet muskulöst, rundat och rikligt hårbeklätt. Underbenen långa och välutvecklade, välvinklade knäleder och lågt ansatta hasor. Bakifrån sett skall hasorna vara absolut parallella. Sporrar skall avlägsnas.
TASSAR	Tassarna skall vara små, runda, väl slutna med väl välvda tår och tjocka, hårda trampdynor.
SVANS	Kuperas tätt intill svansroten. <u>Från och med den första januari 1989 är svanskupering förbjuden i Sverige.</u>
RÖRELSER	Bakifrån sett uppvisar rörelserna en björnliknande rullning. I trav är de vägvinande med kraftigt påskjut, benen rör sig rakt i färdriktningen, mycket spänstigt i galopp. Vid låg hastighet kan en del hundar ha en tendens till passgång. När hunden är i rörelse får huvudet inta en naturligt lägre ställning.
PÄLS	Pälsen skall vara riklig, av god sträv struktur, inte rak men raggig och fri från lockar. Underullen skall vara vattenavstötande. Huvud och hjässa skall vara väl täckt av hår, måttligt på öronen, halsen väl behårad, så också frambenen runt om. Bakbenen har rikligare päls än resten av kroppen. Pälsens kvalitet, struktur och ymnighet är viktigare än pälsens längd.
FÄRG	Alla nyanser av grått, stålgrå eller blå. Kropp och bakben enfärgade med eller utan vita strumpor, vita fläckar i grundfärgen skall inte uppmuntras. Huvud, hals, framben och mage skall vara vita, med eller utan tecken. Ingen nyans av brunt är önskvärt.
MANKHÖJD	Hanhund 61 cm och över. Tik 56 cm och över. Typ och proportioner är av största vikt och får på inga villkor åsidosättas på grund av storlek.
FEL	Varje avvikelser från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till hundens förtjänster, helhetsintryck och konstitution.

OESS NUVARANDE AVELSREKOMMENDATIONER

- Para ej tik före 20 månaders ålder. Tikar äldre än 8 år skall inte användas i avelsarbete. Om tik är mer än 5 år skall den haft valpar tidigare.
- Låt ej tiken valpa mer än 1 gång per år.
- Både hane och tik skall vara höftledsröntgade u a samt vara ögonlysta för att användas i avel och då utan symptom på ärftlig sjukdom. Ögonlysningen får ej vara äldre än 1 år vid parning, detta oavsett hundens ålder. Ögonkontrollen skall vara utförd av SKK-auktoriserad veterinär. Både hane och tik skall vara fria från entropion och osteochondros och inte opererade för detta.
- Blivande föräldradjurs syskonkvalitet beträffande HD- och ögonstatus har mycket stor ärftlig betydelse, varför det är mycket viktigt att rådgöra (hämta information) hos OESS avelsråd angående det tilltänkta avelsdjurets lämplighet.
- Båda föräldradjuren skall vara bedömda på officiell utställning minst 2 ggr för två olika domare och då erhållit 2 st 1:a ökl eller motsvarande varav den ena gången med CK.
- Para ej tik ännu en gång förrän den allmänna kvaliteten på tidigare avkommor är bedömd. Detta gäller särskilt HD- och ögonstatus, rastypiskhet och mentalitet.
- Hundar som lämnar allvarliga fel bör genast tagas ur avel. Som allvarliga fel räknas: Höftledsdysplasi (grav och stor procent i kullen), ögonfel, stora navelbräck, sneda käkar, bettfel, dålig mentalitet, kryptorchism, entropion, osteochondros samt andra äftliga sjukdomar.
- I övrigt följa SKK:s grundregler för uppfödare.

OESS RIKTLINJER FÖR VALPFÖRMEDLING

Bägge föräldradjuren skall vara:

1. HD-röntgade u.a.
2. Ögonspeglade inom ett år före parning och ej visa tecken på ärftlig katarakt, ej vara behäftad med linsluxation eller PRA samt ej vara avkomma till hund som lämnat avkomma med PRA. Y-sömskatarakt får endast förekomma på ett av föräldradjuren.
3. Utställda på officiell utställning minst 2 ggr för 2 olika domare och då erhållit 2 st 1 ökl eller motsvarande varav ena gången med CK.
4. Ej vara behäftade med osteochondros eller entropion.

För tik gäller dessutom följande:

Tiken ska vid parningstillfället ha uppnått en ålder av minst 20 månader.

Uppfödaren skall i övrigt följa SKK:s grundregler för hunduppfödning samt vara medlem i Old English Sheepdog Sällskapet.

OESS AVELSPOLICY

Vid ett uppfödarmöte den 23 augusti 2003 enades man om denna avelspolicy.

Old English Sheepdog Sällskapets övergripande mål är att väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda och exteriört fullgoda OES.

Vår ras utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur samt på den användning som dessa får.

Ärftlig variation behövs för rasens möjlighet att fortleva. Därför skall aveln vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister i avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller helt tömmer rasen på genetisk variation.

OESS ansvarar i samarbete med SGVK och SKK för OES utveckling i Sverige. Avel och uppfödning skall också ske i överensstämmelse med djurskyddslagstiftningen och Svenska Kennelklubbens grundregler.

För en fortsatt positiv utveckling har Old English Sheepdog Sällskapet utarbetat riktlinjer som stöd för avelsarbetet av OES med följande prioriteringar utan inbördes ordning:

- **Bidra till en ökad genetisk variation genom att verka för obesläktade parningar då vi idag har en snäv avelsbas och extremt lågt antal registrerade valpar**

- **Bibehålla den rastypiska mentaliteten där lugnet, glädjen och samarbetsviljan är grunden**

- **Avla med tanke på en god hälsa som möjliggör ett långt liv utan hälsostörningar**

- **Funktionell exteriör. Motverka exteriöra ytterligheter genom att till avel välja individer vilka har god överensstämmelse med rasens standard**

- **Bibehålla rasens goda reproduktionsförmåga (genitalia, parning, dräktighet, valpning och omhändertagning av valpar)**

- **Reducera procenten HD-belastade hundar och verka för att öka antalet röntgade hundar även utanför tänkt avelsmaterial**

RASANPASSAD AVELSSTRATEGI FÖR OLD ENGLISH SHEEPDOG

Historiskt perspektiv

Rasens hemland är England. En herdehund som framavlats för det arbete den behövdes till.

Från att ha varit en otillgänglig, självständig transportvallare av boskap samt fungerat som bitsk vakthund har OES utvecklats till en godmodig och trivsamt hund som idag används mest som sällskap och till utställning.

Hälsoproblem

Mål: Att minska antalet HD- och hjärtproblem och stoppa ökning av andra sjukdomar som allergi, magproblem och autoimmuna sjukdomar.

Metod: Öka antalet röntgade hundar genom upplysning och uppmaning till valpköpare.

Försöka kartlägga om vissa linjer behäftas med ärftliga hjärtproblem och då utarbeta avelsstrategi för dessa.

Mål: Att öka den genetiska variationen.

Metod: Verka för obesläktade parningar och därmed öka avelsbasen. Vid import av hund eller sperma uppmana till att välja obesläktade linjer.

Exteriör/funktion

Mål: Att bevara de rastypiska detaljerna såsom kraftig kvadratisk byggnad med mycket stark benstomme, bred skalle, uttalat stop, kraftigt tvärt avhugget nosparti, stor svart nostriffel. Vidare en stark hals av god längd (ej för lång), samt den karaktäristiska överbyggnaden och därmed den typiska rullande gången. Pälsen skall bestå av mjuk underull och strävt täckhår. Att bevara de vallningsinstinkter som finns kvar.

Metod: Prioritera rastypiska sunda hundar och från avel välja bort de hundar som saknar flera/de flesta rastypiska detaljerna.

Mentalitet

Mål: Att bibehålla den goda mentalitet som dagens OES har. Att ta fram en "önskeprofil", rastypisk för OES.

Metod: Prioritera ett gott rastypiskt temperament och undvika att i avel använda aggressiva, skygga och nervösa hundar. Arbeta fram en rastypisk profil som tex kan användas vid översättning av en MH-test.

Samarbete

Mål: Att avelsstrategin accepteras och efter bästa förmåga följs av samtliga uppfödare.

Att uppnå ett bra samarbete och större öppenhet uppfödarna emellan.

Metod: Hela avelsstrategin bör förankras hos våra uppfödare. Detta sker genom att strategin sänds ut till de aktiva uppfödarna samt presenteras på årsmötet. Anordna uppfödarmöte ca vart 5:e år för att följa upp och utvärdera vad som hänt, detta ev genom att dessförinnan sända ut ny enkät.

Tidsplan

Mål: Att inom 5 år ha kommit en bit på väg och inom 10 år ha nått väsentligt förbättrat resultat.

Metod: Engagera uppfödarna genom uppfödarträffar/möten, genom artiklar och rapporter. Verka för ett bra samarbete mellan uppfödarna för rasens bästa.

**God put hair over the sheepdog's eyes
so that he could not see the faults
of those he loved.**

Låt oss hoppas att vi gör oss förtjänta av att lätta på luggen då och då !

Arbetet med och förankring av RAS har genomförts enligt följande:

En **arbetsgrupp** tillsattes 2002 och en grund togs fram som sedan bearbetades av styrelsen.

Ett **uppfödarmöte** arrangerades i augusti 2003.

Framtaget förslag till enkät diskuterades och en slutlig lydelse överenskoms. Man enades om en avelspolicy.

Enkäten skickades ut till uppfödare och enskilda ägare och ett glädjande stort antal svar inkom. Utvärdering gjordes av vet.Eva Johnsson.

”Remiss”. En sammanställning skickades först till ansvariga för godkännande – Eva Johnsson/hälsa, Kristina Purens/exteriör, Lise-Lott Teir/historik – sedan sändes materialet till samtliga aktiva kennlar som information och med möjlighet att före årsmötet komma med kommentarer. Avelsrådet har även tagit del av enkätsammanställning och utvärdering.

Årsmötet

På årsmötet i februari 2004 presenterades RAS och medlemmarna kunde ställa frågor och hade tillgång till kopior på sammanställningen. Under året har också rapporterats i medlemstidningen om det pågående arbetet och medlemmar ur styrelsen har deltagit i RAS-informationsträff anordnad av SGVK.

Östra Ryd 2004-04-06

OLD ENGLISH SHEEPDOG SÄLLSKAPET

Styrelsen